

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**LEGITIMITA POUŽITÍ ZBRANĚ V ČESKÉ
REPUBLICCE**

Autor práce: Petr Kotoun

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Katedra: Právních a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu doc. JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KOTOUN, P. *Legitimita použití zbraně v České republice : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 50 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: okolnost vylučující protiprávnost, oprávněné použití zbraně, zbraň, nutná obrana, krajní nouze, Policie České republiky, Armáda České republiky, zpravodajské služby

Abstrakt: Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na problematiku zákonného použití zbraně v České republice. Užití zbraně jako okolnost vylučující protiprávnost mohou jak civilní osoby, tak i státní ozbrojené síly a sbory. V obecném pojmu ozřejmí, co je zbraň, a poté bude analyzována formule: okolnost vylučující protiprávnost. Po tomto úvodním slovu následují jednotlivé okolnosti použití zbraně dle jednotlivých právních norem. V závěru jsou uvedeny konkrétní příklady, kdy byla užitá zbraň za podmínky nutné obrany nebo krajní nouze a vybočení z nich. Konec práce se věnuje jednotlivým konceptům *de lege ferenda*, s ohledem na současnou právní úpravu použití zbraně a okolností vylučujících protiprávnost.

ABSTRACT

KOTOUN, P. : *Legitimacy Use of Arms in the Czech Republic*. Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2019. 50 p. Supervisor : doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words: circumstance excluding illegality, legal use of a weapon, the Police of the Czech Republic, weapon, intelligence agency, Customs Administration of the Czech Republic, the Army of the Czech Republic, prison administration and guard of justice, necessary defence, emergency case.

Abstract : The presented bachelor thesis deals with the legal use of a weapon in the Czech Republic. Use of a weapon as a circumstance excluding illegality can be carried out by civilians as well as the army forces and corps.

Generally, it is cleared up what a weapon is and then a legal formula is to be analyzed as follows: the circumstance excluding illegality. After the introduction individual circumstances of using a weapon according to particular regulations follow. Finally, the real examples of using a weapon under the conditions of necessary defence and emergency cases, and breaking these rules, are described.

The conclusion of the thesis is focused on the individual *de lege ferenda* concepts, regarding the contemporary adjustment of using a weapon and the circumstances excluding illegality.

Obsah

Úvod.....	8
1. Cíl a metodika bakalářské práce	9
2. Okolnosti vylučující protiprávnost.....	10
2.1. Nedostatek trestnosti činu	10
2.2. Obecně o okolnostech vylučující protiprávnost	11
2.3. Nutná obrana	12
2.4. Nepřiměřenost nutné obrany	12
2.5. Krajiní nouze	13
2.6. Komparace nutné obrany a krajiní nouze.....	14
2.7. Svolení poškozeného	15
2.8. Přípustné riziko.....	16
2.9. Oprávněné použití zbraně	17
3. Okolnosti vylučující protiprávnost v trestním zákoně neuvedené	18
3.1. Plnění povinností a výkon práva	18
3.2. Výkon jiné dovolené činnosti.....	18
3.3. Lékařský zákrok	19
3.4. Beztrestnost agenta	19
4. Oprávněné použití zbraně.....	20
4.1. Zbraň.....	20
5. Oprávněné použití zbraně dle jednotlivých právních norem.....	21
5.1. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	21
5.2. Zákon č. 553/1991 Sb., o Obecní policii.....	32
5.3. Porovnání použití zbraně Policií České republiky a obecní policií.....	33
5.4. Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zборе Slovenské republiky	34
6. Praktická část bakalářské práce	36
6.1. Zdroje informací.....	36

6.2. Popis a výklad konkrétních případů	36
7. Kazuistika	37
8. Návrhy de lege ferenda	40
Závěr	43
Seznam použitých zdrojů	44
Seznam zkratek.....	50

Úvod

Tématem práce je právní regulace použití zbraně jako okolnost vylučující trestní odpovědnost. Snahou práce je poskytnout komplexní náhled na konkrétní situace, kdy skupiny osob nebo jednotlivci mohou použít zbraň. Oprávněné použití zbraně jako okolnost vylučující protiprávnost je zcela jasně ukotvena v zákoně č. 40/2009 Sb. trestní zákoník (dále jen “trestní zákoník” nebo “TZ”). Dostupnost literatury na toto téma je velice bohatá. Většinou se odkazuje na konkrétní právní předpisy. V českém právním prostředí je celá řada knih, které se zabývají legitimním použitím zbraně. Jedná se především o vysokoškolské učebnice trestního práva hmotného, dále pak například o komentáře k zákonu č. 119/2000 Sb. o zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů, které slouží coby učební pomůcka k získání zbrojního průkazu.

Autor se domnívá, že je to velice aktuální téma. Řada lidí z okolí přemýšlí o získání zbrojního průkazu, následně uvažuje i o zakoupení střelné zbraně. Po dotazu, co je k tomu vede, je většinou odpověď: „Bojíme se o své životy a životy svých blízkých.“ K tomu dodávají, že se bojí o život ze strany našich „spoluobčanů a uprchlíků“.

Shora uvedené téma bakalářské práce jsem si zvolil proto, že v současné době pracuji jako člen zásahové skupiny jedné bezpečnostní firmy. Jako soukromá osoba mohu použít zbraň výhradně dle nutné obrany nebo krajní nouze. Civilní sektor smí použít zbraň za přísně zákonem stanovených okolností, kdy lze hovořit o jejím legitimním použití. Jinak je tomu u bezpečnostních sborů České republiky a Armády České republiky. Konečné rozhodnutí o oprávněnosti použití zbraně posuzuje výhradně a jedině soud, avšak názor veřejnosti bývá v mnohých případech silně ovlivněn médii.

1. Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem práce je formou teoreticko-praxeologického vhledu objasnit legitimitu oprávněnosti použití zbraně přesně daným osobám jako okolnost vylučující trestní odpovědnost. Následně budou rozebrány jednotlivé okolnosti vylučující protiprávnost, bude analyzována definice zbraň a právní úprava oprávněného použití zbraně. Pro tyto účely je využit sběr dat prostřednictvím rešerše literárních, legislativních a internetových zdrojů, analýzy dat použití zbraně policisty Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje vedených ve statistikách Policie ČR a Městské policie města České Budějovice.

Jedním z dalších cílů práce je na základě analýzy faktických případů zjistit možné excesy při použití zbraně při nutné obraně a krajní nouzi. Dále by autor chtěl nastínit úvahy de lege ferenda nad současnými platnými právními normami upravující možnost použití zbraně.

V kapitole 2. autor popíše a analyzuje problematiku obecné okolnosti vylučující protiprávnost a dále jednotlivé okolnosti vylučující protiprávnost uvedené v trestním zákoníku, jako je nutná obrana, krajní nouze (u těchto dvou institutů bude provedena hloubková komparace), svolení poškozeného a přípustné riziko.

Následující kapitola 3. se bude zabývat okolnostmi vylučující protiprávnost neuvedenými v trestním zákoníku.

Autor bude pokračovat kapitolou 5., kde bude rozebrán institut oprávněného použití zbraně zejména ve smyslu zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPČR“) a zákona České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOP“). Současně s tím autor udělá krátký exkurs do zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPSR“). Zahraniční literatura byla použita ze Slovenska, neboť jejich právní úprava je té naší nejbližší a v mnohém nás může inspirovat.

V závěru se autor pokusí nastínit některé myšlenky směřující ke změně analyzovaných zákonů de lege ferenda.

Vzhledem k povaze této práce budou použity různé metody zpracování jako například analýza, syntéza, komparace a deskriptivní metoda.

2. Okolnosti vylučující protiprávnost

Okolnosti vylučující protiprávnost jsou dle současného platného a účinného trestního zákoníku krajní nouze, nutná obrana, svolení poškozeného, přípustné riziko a oprávněné užití zbraně.

V současné legislativě České republiky lze najít i jiné okolnosti vylučující protiprávnost, které nejsou uvedeny v trestním zákoníku. Jedná se o výkon práv a povinností, lékařský zákrok a splnění závazného rozkazu a další.

Legitimní použití zbraně jako okolnost vylučující protiprávnost je obsažena v trestním zákoníku, ale i v řadě dalších právních předpisů (např. zákon o policii, zákon o obecní policii, zákon o ozbrojených silách, zákon o zpravodajských službách, atd.).

2.1. Nedostatek trestnosti činu

V českém trestním právním odvětví se lze setkat s fakty, které způsobují nedostatek trestnosti činu. Podle toho, kdy skutečnosti nastupují, je rozlišujeme na ty, které předcházejí spáchání trestného činu – jedná se o okolnosti vylučující trestní odpovědnost, a ty, jež následují až po spáchání trestného činu – jsou představovány okolnostmi způsobující zánik trestnosti.¹ Okolnosti vylučující protiprávnost působí *ex tunc*, což znamená, že se v době spáchání již nejedná o trestný čin, ale o čin trestný jinak. Tomuto činu chybí jak protiprávnost, tak i společenská škodlivost, kdy může být i společensky prospěšný (např. Zloděj v bance míří zbraní na paní za přepážkou a chce peníze. Pokud mu je pracovnice banky vydá, způsobí třetí osobě (bance) škodu, ale pokladní bude jednat v krajní nouzi.). V trestním zákoníku nebylo třeba

---

¹KRATOCHVÍL, V. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2005, s. 421.

naproti tomu upravovat jako novou okolnost vylučující protiprávnost výkon práva nebo plnění povinnosti, a to s ohledem na to, že v definici trestného činu je nyní výslovně uvedeno, že se musí jednat o protiprávní čin (skutek).² Avšak okolnosti způsobující zánik trestnosti působí ex nunc, tedy až po spáchání trestného činu a tyto okolnosti mají za následek, že skutek ztratil svou společenskou škodlivost a tím i protiprávnost (např. promlčení trestního stíhání nebo účinná lítost). Od shora uvedených skutečností je třeba odlišit jednání, kdy se činu jinak trestného dopustí osoby, které nejsou způsobilými subjekty trestní odpovědnosti. Takový skutek je sice společensky škodlivý, ale z nedostatku osobních vlastností, jako je věk nebo přičetnost, je trestnost a zodpovědnost za takové činy vyloučena.³

2.2. Obecně o okolnostech vylučující protiprávnost

Jedná se o okolnosti, jež způsobují, že čin, který by byl za jiných okolností trestným činem a podobá se v rysech trestnému činu, není společensky tak závažný, aby byl trestným činem.⁴ V těchto případech se nejedná o trestný čin, nýbrž o čin jinak trestný. Všechna tato jednání mají společné znaky, např. vyloučení společenské škodlivosti působící od samého počátku. Okolnosti vylučující protiprávnost mohou být tedy prosazována u všech trestných činů a vyskytuje-li se kterýkoli z uvedených faktorů, nelze proti nim užít jednání výše popsaného za nestejných podmínek (např. proti jednání v nutné obraně není možné použít krajní nouzi).⁵

Trestní zákoník v současné podobě uvádí tyto okolnosti vylučující protiprávnost:

- nutnou obranu
- krajní nouzi
- oprávněné použití zbraně
- svolení poškozeného
- přípustné riziko.

Nejedná se však o úplný výčet okolností vylučující protiprávnost, jde však o nejdůležitější a nejčastější existující okolnosti. Mezi tyto okolnosti můžeme zařadit

---

²FRYŠTÁK, M., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vydání. Ostrava : Key publishing, 2014, s. 104.

³KRATOCHVÍL, V. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2005, s. 418.

⁴tamtéž.

⁵ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 210.

i další okolnosti v zákoně neuvedené, jimiž jsou např. přikázaná činnost (výkon práv a povinností atd.)⁶

2.3. Nutná obrana

Šámal ve své publikaci cituje trestní zákoník, který uvádí v ustanovení § 29 toto: „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.“⁷

Při jednání v nutné obraně se odvrací útok. Aby byl čin posuzován jako okolnost vylučující protiprávnost čili byl beztrestný, musí být zároveň splněny současně následující podmínky. Shora uváděný útok musí přímo hrozit nebo trvat. Dále se musí jednat o útok fyzické osoby, ovšem zákonodárce umožňuje i takový druh obrany, kdy se jedná o úmyslný útok poštvaného zvířete. Musí být útočeno na zájem chráněný trestním zákonem – např. na život, zdraví, atd. Takový útok musí být úmyslný a protiprávní. Nelze se například bránit proti zakročujícímu policistovi, který jedná na základě zákonných oprávnění. Obrana jako taková směřuje povinně výhradně proti útočníkovi. Pokud je jich více, není tak rozhodující, vůči kterému obránce zahájí své jednání v nutné obraně.⁸

2.4. Nepřiměřenost nutné obrany

Nepřiměřenost, jinak řečeno exces nutné obrany, můžeme najít v trestním zákoníku v ustanovení § 29 odst. 2 – *“nejde o nutnou obranu, byla-li zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.”*⁹ Pachatel bude trestně odpovědný dle současné legislativy. Například může naplnit skutkovou podstatu trestného činu dle ustanovení § 146 TZ Ublížení na zdraví z nedbalosti, § 145 TZ Těžké ublížení na zdraví, nebo § 141 TZ Zabití.

Teorie a praxe rozlišují exces intenzivní, kdy je nutná obrana je zcela nepřiměřená způsobu útoku. Autor uvádí příklad z praxe, kdy majitel rodinného domu

⁶ FRYŠTÁK, M., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vydání. Ostrava : Key publishing, 2014, s. 104.

⁷ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck. 2012, s. 385.

⁸ FRYŠTÁK, M., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vydání. Ostrava : Key publishing, 2014, s. 104.

⁹ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 9. února 2009 trestní zákoník a o změně a doplnění dalších zákonů (trestní zákoník) . In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s. 358.

postřelil člověka, který mu v noci přelezl plot do zahrady. V tomto případě obyvatel nemohl domu předvídat další jednání postřeleného.

Zatímco exces extenzivní – obrana nebyla s hrozícím útokem současná, to znamená, že obránce pokračoval v obraně i v době, kdy útok skončil (např. střelba do utíkajícího zloděje) nebo byla předčasná. Jde o překročení mezí nutné obrany, jestliže se pachatel zpočátku brání způsobem přiměřeným povaze a nebezpečí útoku proti zájmům chráněným TZ, ale po skončení útoku sám přejde do útoku s úmyslem vypořádat se s útočníkem, od něhož již nehrozí nebezpečí.¹⁰

Druhou možností je obrana domnělá (tzv. putativní). Jako příklad autor uvádí takového skutku, který v konečném stadiu posuzoval až Ústavní soud v Brně. V měsíci prosinci 2013 pachatel použil legálně drženou zbraň, kdy v domnění nutné obrany zastřelil příslušníka zásahové jednotky policie.¹¹

2.5. Krajní nouze

Šámal ve své knize cituje trestní zákoník, který ve svém ustanovení § 28 popisuje krajnou nouzi jako „*čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.*“¹²

Při jednání v krajinou nouzi musí být obligatorně splněny následující podmínky:

- odvrací se nebezpečí
- hrozí zájmu chráněnému trestním zákonem
- hrozí přímo
- nelze jej za daných okolností odvrátit jinak (subsidiarita)
- následek způsobený odvrácením nebezpečí, nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil (proporcionalita)
- ten, komu nebezpečí hrozí, není povinen jej snášet
- jednání v krajinou nouzi může směřovat proti komukoli.

¹⁰ FENYK, J. *Trestní zákoník a trestní řád: Průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou*. 1. díl. Praha : Linde, 2010. 195 s.

¹¹ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 3235/15., [cit. 2018-21-10]. Dostupné online.

¹² ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck. 2012, s. 386.

Je to situace, při které dochází k ochraně ohroženého zájmu zákonem tím, že se obětuje jiný takový chráněný zájem. Při odvracení hrozící poruchy je možné zasáhnout do zájmů jiné, třetí osoby.¹³

Trestní zákoník vysloveně vylučuje použití krajní nouze u osob, které jsou povinny nebezpečí snášet z pozice svého zaměstnání. Jedná se tak např. o lékaře zachraňující lidský život za ceny amputace končetiny, o vojáka ve válce, policistu při provádění zákroku. Příslušníci těchto skupin ji nemohou poukazovat na své vlastní ohrožení.

2.6. Komparace nutné obrany a krajní nouze

Nutná obrana i krajní nouze jsou, jak již bylo výše popsáno, okolnosti vylučující protiprávnost. To znamená, že při jejich „správném“ použití je subjekt takového jednání beztrestný.

Shodné rysy nutné obrany a krajní nouze jsou tyto:

- oba uváděné instituty mají shodnou povahu, což znamená, že jsou dovolené z důvodu vylučující protiprávnost a tedy i trestnost
- mají podobnou pohnutku, oba shodně chrání své zájmy i zájmy společnosti
- sféra chráněných zájmů je stejná.

Odlišnosti lze popsat takto:

- V případě nutné obrany subjekt odvrací útok vedený fyzickou osobou, který je veden proti jemu samému nebo jiné osobě (tzv. „pomoc v nutné obraně“).
- V případě krajní nouze mohou být důvody i jiné - útok druhé osoby je také jistý druh nebezpečí, ale svého druhu (viz výše). Nebezpečí, které se odvrací při krajní nouzi, nemusí být pouze úmyslným jednáním člověka. Jde tak o všechny ostatní formy nebezpečí, tedy i ty způsobené přírodními událostmi (např. povodeň, sesuv půdy, lavina, atd.).
- U jednání v nutné obraně je postupováno proti osobě útočnicka, zatímco při jednání v krajní nouzi může být poškozena na svých právech i třetí osoba.

---

¹³ FRYŠTÁK, M. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vydání. Ostrava : Key publishing, 2014. s. 105.

- Bránící NIKDY nenahrazuje škodu útočníkovi za splnění podmínek nutné obrany. Naproti tomu je nutné uhradit škodu způsobenou vlastním zaviněním toho, jenž jednal v krajní nouzi.
- Krajní nouze VŽDY vyžaduje podpůrné jednání; bylo-li možné útok odvrátit jinak, je nutné tak učinit; újma, jež je způsobena krajní nouzí, musí být vždy menší než ta, jež hrozila.¹⁴
- Poměrnost u obou zmiňovaných institutů je rozdílná; v rámci nutné obrany lze vyvolat větší škodu (následek), než jaká hrozila, až pod hranici zcela nepřiměřené; ve sféře krajní nouze lze přivodit škodu (následek) vždy menší, než jaká ohrožovala chráněný zájem.¹⁵

2.7. Svolení poškozeného

V novelizovaném trestním zákoníku byla tato okolnost uveřejněna v roce 2009. Svolení poškozeného je jinak řečeno udělení souhlasu do zásahu do práv svobody osoby. Zásah by jinak nabyl protiprávní účinky, ale poškozený tímto krokem zamezí trestnímu stíhání zasahující osoby. V důsledku toho lze konstruovat něco jako subjektivní společenskou prospěšnost svolení poškozeného, která vylučuje protiprávnost a trestnost činu.

Předpoklady za kterých lze použít svolení poškozeného jsou tyto:

- jedná se o zájmy konkrétní osoby, o kterých si může rozhodovat a jejich porušením nehraničí se zájmy jiných osob nebo společnosti
- musí být učiněno vážně a dobrovolně, určitě a srozumitelně
- svolení je projevováno osobou, která je tak schopna učinit závazně v tomto směru, a je o tom i poučena
- je dáno před činem nebo současně s ním, v souvislosti se souhlasem není spáchán jiný trestný čin.¹⁶

¹⁴ FRYŠTÁK, M. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vydání. Ostrava : Key Publish, 2014. s. 110.

¹⁵ KRATOCHVÍL, V. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2005, s. 454.

¹⁶ CHMELÍK, J., *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vydání. Praha: Linde, 2009, s. 88.

Trestné činy, u nichž lze vydat souhlas poškozeného, mají význam pro posouzení trestnosti, jsou to zejména trestné činy uvedené v hlavě páté trestního zákona. Například krádež však nelze spáchat se svolením. Tento souhlas musí mít vztah k zájmům, kterými může disponovat jednatel volně disponovat v rozsahu stanoveném zákonem. Současně s tím nelze udělit svolení proti životu a zdraví, protože společnost má zvláštní zájem na životě a zdraví.¹⁷

Výjimku tvoří svolení k lékařským zákrokům, které jsou v souladu s poznatky lékařské vědy a právním řádem České republiky. Nicméně i zde platí svolení dárce. Současná česká legislativa neuznává účast zdravotnického personálu na eutanazii jako čin jinak trestný. To platí zejména v případě, že pacient není schopen závazný souhlas s jejím provedením. Tématu se autor bude věnovat v kapitole 8. věnované návrhům *de lege ferenda* této práce.

2.8. Přípustné riziko

Existence této okolnosti vylučující protiprávnost je dána tím, že je třeba uzнат jistá rizika spojená s konáním, které je společensky prospěšné. Tímto působením může být například výzkum, výroba, a to v rámci průmyslu, případně i ve zdravotnictví. Ve většině případů může jít o činnost experimentální, kdy jsou potřeba nové metody (technologie), nové výrobky či nové látky (například nové léky). To, co je dosud nevyzkoušené, s sebou může nést určité nebezpečí.

Ke kumulativním předpokladům přípustného rizika ve smyslu tohoto ustanovení trestního zákona patří:

- ohrožené osoby musí být seznámeny se všemi představitelnými riziky a musí nebezpečí podstoupit dobrovolně¹⁸
- postup *de lege artis*¹⁹

---

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 285/2002 Sb. o darování, odběrech transplatacích tkání a orgánů a o změně některých dalších zákonů (transplantační zákon). In Sbirka zákonů, Česká republika. 2002, částka 103, s. 3.

¹⁸ CHMELÍK, J. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vydání, Praha: Linde, 2009, str. 88.

¹⁹ na náležité odborné úrovni.

- požadavek hodnotit rizika ex ante, nikoliv ex post, tj. na základě informací, které měl jednatel v době svého rozhodování o dalším postupu²⁰
- omezený okruh osob oprávněných přijímat riziková rozhodnutí
- společensky prospěšné zaměření rizika
- subsidiarita prospěšného jednání
- vyhodnocení nebezpečí před započítáním experimentu či jednání, nikoliv až po něm
- stupeň přípustného rizika musí odpovídat společensky užitečnému prospěchu (určován třemi hledisky: tím, co je ohroženo, rozsahem hrozící poruchy a její pravděpodobností).²¹

Obecné vymezení této právní normy v sobě zahrnuje i rizika v souvislosti s výkonem povolání nebo sportovními činnostmi. Nelze do ní zahrnout všechny okolnosti vylučující protiprávnost, jako je například výkon práv a povinností.

2.9. Oprávněné použití zbraně

Chmelík cituje ve své publikaci trestní zákoník, který v § 32 uvádí, že „*trestný čin nepáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených zákonem.*“²² Toto ustanovení zákona odkazuje řadu konkrétních platných právních norem, bez kterých nelze použití zbraně jako okolnost vylučující protiprávnost.

Předkládaná bakalářská práce je psána zejména na toto téma, proto mu bude dále věnována samostatná kapitola.

²⁰ KUČHTA, J. *Riziko v pojetí kriminologickém a juristickém*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 102-126.

²¹ FRYŠTÁK, M. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Ostrava : Key publishing, 2014, s. 112.

²² CHMELÍK, J. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2016, s. 148.

3. Okolnosti vylučující protiprávnost v trestním zákoně neuvedené

Níže popsané okolnosti vychází z právní teorie i praxe a mají své uplatnění v mimotrestních právních předpisech. Jestliže nějaká norma, která je součástí našeho právního řádu, přikazuje jednat určitým způsobem, anebo alespoň dovoluje určitý čin, pak není takový čin pro společnost nebezpečný, ani nenaplnuje skutkovou podstatu trestného činu.²³

3.1. Plnění povinností a výkon práva

Jedná se o čin pro společnost prospěšný, v případě že se jedná se o řádný výkon práv a povinností, tento druh činů vykonávají například orgány činné v trestním řízení jako například policie, která předvádí, zadržuje podezřelého, činí domovní prohlídky, prohlídky jiných prostor a pozemků a tak podobně. Pokud by ovšem tyto meze byly překročeny, jednalo by se o trestný čin.²⁴

S výkonem práv souvisí i výkon zaměstnání. Může se jednat například o činnost soudce, který je oprávněn na obviněného uvalit vazbu proto, že jsou zde zákonné důvody. Nedopouští se tak trestného činu, neboť omezení osobní svobody je tu odůvodněno ustanoveními trestního řádu. Stejně tak nemůže být trestán rodič, který své dítě omezí tím, že zůstane doma, aby se učilo.

3.2. Výkon jiné dovolené činnosti

Zákonodárce v tomto případě ponechal poměrně široký prostor pro výklad okolností vylučujících použití přiměřeného rizika a bude velice záležet na rozhodovací praxi, do jaké míry a jak rychle provede příslušné definice veřejného zájmu, zásady lidskosti nebo dobrých mravů, což jsou instituty, které nejsou typickými nástroji trestního práva. Jedná se zejména o kontaktní druhy sportovní činnosti.²⁵

---

²³ FRÝŠTÁK, M. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Ostrava : Key Publishing, 2014, s. 114.

²⁴ KRATOCHVÍL, V. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2002, s. 384.

²⁵ typicky půjde např. o definici sportu jako takového, příp. sportovní činnosti.

3.3. Lékařský zákrok

Právním hlediskům lékařského zákroku je v poslední době věnována zvýšená pozornost, a to zejména se zřetelem na Úmluvu Rady Evropy o ochraně lidských práv a důstojnosti člověka (úmluva o biomedicíně). Tato úmluva významně změnila dosavadní pohled na vztah lékař – pacient.

V současnosti převažuje názor, že legálnost lékařského zákroku vychází z vyloučení protiprávnosti činu za předpokladu splnění přesně daných podmínek. Zákrok provádí osoba jednající dle lékařských postupů a podle lékařské etiky s informovaným souhlasem pacienta a v souladu s léčebným záměrem.

Na druhou stranu Šámal ve své publikaci uvádí: *„Byl-li lékařský zákrok proveden oprávněnou osobou podle pravidel a poznatků lékařské vědy, avšak bez souhlasu nebo proti vůli pacienta, a nešlo-li o zákonem předvídané případy, kdy souhlasu není třeba, není vyloučena odpovědnost za trestný čin proti svobodě.“*²⁶

3.4. Beztrestnost agenta

Problematika nasazení policejního agenta a jeho právní nasazení se objevilo v českém právním systému poměrně nedávno a to v rámci „protiteroristického“ doplnění trestního zákoníku. V zájmu odhalení pachatele závažné trestné činnosti spáchané ve prospěch zločinného spolčení se takovému agentovi dovoluje např. účastnit se na zločinném spolčení dle ustanovení § 361 TZ. Takový agent, který se účastní činnosti organizované zločinecké skupiny nebo organizovanou zločineckou skupinu podporuje s cílem objasnit její trestnou činnost, není trestně odpovědný.

Jelikož se tento policejní agent dopouští trestné činnosti ve veřejném zájmu, není trestně odpovědný.

Ustanovení § 158e zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů (dále je „trestní řád“) taxativně vymezuje pro které zločiny lze použít agenta. Zároveň přesně udává, kdo je agentem, a definuje, jakým způsobem plní své úkoly. K činnosti agenta jsou z těchto důvodů využívány prostředky sloužící

---

²⁶ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 231.

ke změně jeho identity, zaměstnání, povolání a další prostředky, které jsou specifikovány ve zvláštních právních předpisech.

Shora uvedené použití agenta povoluje na návrh státního vrchního zastupitelství soudce vrchního soudu, v jehož obvodu je státní zástupce, podávající návrh činný. V povolení musí být uveden účel použití a doba, po kterou bude agent použit, a údaje umožňující identifikaci agenta. Na základě nového návrhu obsahujícího vyhodnocení dosavadní činnosti agenta lze dobu povolení prodloužit, a to i opakovaně.²⁷

4. Oprávněné použití zbraně

Tato okolnost vylučující protiprávnost je zakotvena v trestním zákoníku, konkrétně v ustanovení § 32 uvádí: „*trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.*“²⁸ Jedinec, který tímto způsobem použije zbraně je beztrestný, současně s tím musí šetřit co nejvíce život a zdraví osoby, vůči které zasahuje. Předpisy, které povolují užití zbraně, se týkají ozbrojených sborů a sil. V těchto jednotlivých právních předpisech jsou přesně vymezeny konkrétní a přesné předpoklady pro užití zbraně.

4.1. Zbraň

Pojem zbraň se v platných právních normách liší. Obecná definice v českém právním řádu není. Zákon č. 119/2002 Sb. o zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon o zbraních”) označuje ve své příloze č. 1 střelnou zbraň jako zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovanou pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.²⁹ Zákon o zbraních dále ve své příloze č. 1 rozeznává další druhy zbraní, jako jsou např. palná, plynová, mechanická, expanzní, kulová, broková, kombinovaná, krátká, dlouhá, samonabíjecí, samočinná, sportovní, vojenská, atd.

---

²⁷JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád*. 7. vydání. Praha : Aleš Čeněk, 2017, s. 875 a násl.

²⁸KRATOCHVÍL, V. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2002, s. 381.

²⁹TERYNGEL, J., KREML, A. *Zákon o zbraních a střelivu s komentářem*. Praha: Orac, 2004. Digesta. s. 216 s.

Trestní zákoník pak ve svém ustanovení § 118 zbraň popisuje jako cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. V současné době se tak soudy přiklánějí k tomu, že zbraní tak může být např. automobil.³⁰

Jako další vymezení zbraně uvádí ZPČR nebezpečnou látku nebo věc. Ve svém ustanovení § 38 odst. 5 ZPČR vysloveně uvádí, že zbraní se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.³¹

Další definici zbraně obsahuje slovenský zákon o Policajnom zbore., který ve svém ustanovení § 61 odst. 2 ZPSR udává: „... podľa odseku 1 a § 50 ods. 1 písm. r) sa rozumie strelná zbraň vrátane doplnkov zbrane a streliva, bodná zbraň a zbraň hromadnej účinnosti.“³²

5. Oprávněné použití zbraně dle jednotlivých právních norem

V následujících kapitolách autor analyzuje legitimitu použití zbraně v České republice. Jak bylo uvedeno výše, takto mohou jednat výlučně bezpečnostní sbory a ozbrojené síly. Toto své „nejvyšší“ zmocnění používají na základě přesně stanovených podmínek v příslušných platných právních předpisech.

5.1. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákonodárce označuje Policii České republiky (dále jen „Policie ČR“) jako jednotný ozbrojený sbor. Toto samotné označení ji předurčuje k nošení, držení a užití zbraně. Policie ČR byla zřízena zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Jako celek slouží veřejnosti. Jejím úkolem je především chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a působit na poli prevence kriminality. Plní úkoly dle trestního řádu a další úkoly, které jsou zapotřebí k udržení vnitřního pořádku.

---

³⁰FRÁNEK, T. *Soud: Auto je zbraň, i když jede pomalu a nezraní* [online]. Praha : Aktuálně.cz, 2013 [cit. 2013-08-22]. Dostupné z WWW: <<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ceska-ekonomika/soud-auto-je-zbran-i-kdyz-jede-jenom-pomalu-a-nezrani/r~i:article:769808/?redirected=1540143720>>.

³¹ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a o změně některých dalších zákonů (zákon o policii). In Sbirka zákonů, Česká republika. 2008, částka 91, s. 4093 a násl.

³²SLOVENSKO. Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a o zmeně některých dalších zákonů. In Sbirka zákonů, Slovenská republika. 1993, částka 46, s. 778.

Je vázána řadou zákonů, dále pak Předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, která Česká republika implementovala do svého právního řádu.

Policie ČR jako taková je podřízena Ministerstvu vnitra České republiky. Je tvořena policejním prezídiem, útvary s celorepublikovou působností, krajskými ředitelstvími policie (tyto jsou shodné s územními obvody 14 krajů) a útvary zřízenými v rámci jednotlivých krajských ředitelství.

Příslušník policie je oprávněn použít donucovací prostředek, případně služební zbraň, který mu umožní dosáhnout účelu sledovaného zákonem nebo je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž policista zasahuje. Samotný zákon o policii uvádí jako donucovací prostředky k legitimnímu použití zbraně hrozbu střelnou zbraní, varovný výstřel a úder střelnou zbraní.

Samotné použití zbraně je nejvážnějším a nejvíce razantním způsobem, jakým může policista vstoupit do práv občanů. Tento skutek lze rovněž vyložit jako nejzásadnější oprávnění policisty, které zákon považuje jako krajní možnost při výkonu jeho pravomoci. Současná právní úprava nerozlišuje služební zbraň a zbraň soukromou. Je-li ovšem dle policejního zákona použita zbraň speciální, je to vždy pouze zbraň služební.

Současná právní úprava shora citovaného ZPČR již odstranila ustanovení o speciálních donucovacích prostředcích a zbraních. Ponechala proto označení zbraně jako střelnou zbraň s doplňky, výbušninu, speciální výbušné předměty, průlomové pyrotechnické prostředky a speciální náloživo. Zbraně dle tohoto vymezení jsou určeny k výcviku policistů a specialistů na policejních školách.

Policista je oprávněn použít zbraň dle ustanovení § 56 odst. 1 ZPČR. Zde tak zákonodárce jasně stanovuje zákonné podmínky, kdy tak smí policista učinit.

Ustanovení v § 56 odst. 1 písm. a) ZPČR uvádí, že je policista oprávněn použít zbraň:

- a) V nutné obraně nebo v krajní nouzi.
- b) Jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt.

- c) Aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.
- d) Nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku.
- e) Aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor.
- f) Nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví.
- g) Jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby.
- h) Ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

K odst. 1 písm. a) **jednání v nutné obraně nebo v krajní nouzi**

Toto ustanovení poukazuje na okolnost vylučující protiprávnost, tak jak je uvedena v trestním zákoníku a to konkrétně v § 28 (krajní nouze) a § 29 (nutná obrana). Jedná se o konkrétní situaci, při které policista brání zájem chráněný trestním zákonem před bezprostředně hrozícím nebo trvajícím útokem. Zpravidla jde o útoky na život a zdraví.

Použití zbraně policistou nesmí být zcela nepřiměřené útoku. Vangeli ve své publikaci k tomuto uvádí: „*v nutné obraně či krajní nouzi dle TZ může pak policista zbraň či donucovací prostředek použít pouze, jde-li útok na jeho osobu během služby, který nemá souvislost s jeho zákrokem či úkonem, tedy s výkonem pravomoci.*“³³

Příklad:

Tento případ se stal na sklonku roku 2001 v Kaplici. Policista zde zastřelil čtyřiačtyřicetiletého útočníka poté, co s noži napadl jeho kolegu v hlídce. Dvoučlenná hlídka přijela do panelového domu v ranních hodinách. Cestou operačního střediska v Českém Krumlově jim bylo oznámeno, že zde neznámý muž ohrožuje v bytě dvě ženy

---

³³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2014, s. 217.

a dvě děti. Po příjezdu na místo policisté zjistili, že se jedná o podnapilého muže, který v každé ruce držel nůž. Zasahujícím policistům muž nadával a vyhrožoval jim smrtí. Policisté se snažili muže uklidnit, marně, ten na ně křičel, že nemá co ztratit. Poté odložil nůž a vzal do ruky blíže neurčenou černou krabičku se slovy, že vše odpálí. Oba policisté z taktických důvodů byt opustili a vyžádali si zásahovou jednotku Správy Jihočeského kraje. Když ustupovali o patro výš, muž na ně zaútočil noži. Na základě tohoto jeden z policistů *použil v nutné obraně zbraň a útočnicka zasáhl několika ranami.*³⁴

K odst. 1 písm. b): jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt

Definice nebezpečného pachatele v českém právu nikde není přesně uvedena. Vzhledem k tomuto ustanovení jej však můžeme definovat jako nebezpečného pachatele páchajícího závažnější trestné činy proti životu a zdraví, ozbrojeného pachatele, dále pak pachatele závažného trestného činu, jehož dopadne policista při spáchání trestného činu nebo bezprostředně poté. Rovněž sám policista může vyhodnotit v konkrétní situaci nebezpečného pachatele jako takovou osobu, která je např. pod vlivem návykové látky nebo osobu psychicky narušenou a bezprostředně ohrožující život a zdraví jiných osob.

Toto ustanovení lze aplikovat i proti věci (např. zámek dveří bytu, ve kterém se skryl nebezpečný pachatel). Předpokladem pro použití zbraně je v tomto případě předchozí marná výzva k tomu, aby se pachatel vzdal nebo opustil svůj úkryt. Termínem úkryt se míní vše, kde není vidět počínání osoby. Tyto procesy jsou velice náročné po taktické stránce. Policistovi může hrozit velké nebezpečí z možného útoku pachatele ze zálohy, proto zákonodárce umožnil zakročujícímu policistovi střílet i na takové úkryty, a tím se případně bezpečně krýt.³⁵

---

³⁴ Pelíšek, A. *Vyšetřování: policista střelil v sebeobraně* [online]. Praha : Mediální skupina Mafra . iDnes.cz, 2001 [cit. 2019-01-31]. Dostupné z WWW: < https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/vysetrovani-policista-strilel-v-sebeobrane.A011228_180724_krimi_itu>.

³⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2014, s. 217.

Příklad:

Jako vzor aplikace tohoto ustanovení autor uvádí případ, který se odehrál v severomoravském Krnově v roce 2014. Zhruba čtyřicetiletý muž tam střelbou z legálně držené zbraně poškodil na sídlišti několik odstavených vozidel.³⁶ Tato oblast byla policií uzavřena. Pachatel se následně ukryl do jednoho bytu v panelovém domě.

Na místo dorazila i zásahová jednotka z Ostravy. Na místě zjistila, že se muž skutečně skryl do bytu, který se nacházel nedaleko tamní školy. Na výzvu k otevření bytu odpověděl slovy, že všechny postřílí. V souladu s ustanovením § 56 odst. 1 písm. b) ZPČR příslušníci zásahové jednotky za pomoci střelby z brokovnice násilným vstupem vnikli do bytu a nebezpečného pachatele zadrželi.

Rychlost, profesionalita a taktika byly předmětem šetření Oddělení vnitřní kontroly Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje a Generální inspekce bezpečnostních sborů. Donucovací prostředky byly použity v souladu se zákonem, stejně tak i zadržení nebezpečného pachatele.

K odst. 1 písm. c) **aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet**

Pojmem nebezpečný pachatel se zabýval autor v předešlé části – viz kapitola 5.1. b). Útěkem je pro účely policejního zákona míněn jakýkoli únik nebezpečného pachatele, proti němuž policista zakrojuje. Zákonnou podmínkou použití zbraně je však v tomto případě skutečnost, že nelze nebezpečného pachatele v okamžiku úniku zadržet jiným způsobem³⁷ (např. varovným výstřelem nebo použitím služebního psa).

Příklad:

Zde lze uvést jako příklad útěk muže podezřelého z loupežného přepadení, který se uskutečnil v lednu tohoto roku. Za dosud nevyjasněných okolností utekl slovenský státní příslušník L. L. policejní eskortě z nemocnice v Mladé Boleslavi.³⁸ V tomto konkrétním případě nebylo možné pachatele zadržet jinak. Nepomohl ani varovný

---

³⁶ KRUŠINA, J. *Divoká střelba v Krnově: Prostrílená auta, střelce dopadla zásahovka* [online]. Praha : Blesk.cz, 2014 [cit. 2013-08-22]. Dostupné z WWW: < <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/245956/divoka-strelba-na-sidlisti-v-krnove-prostrilena-auta-strelce-dopadla-zasahovka.html> >.

³⁷ MATES, P. *Nové policejní právo*. 2. vydání. Praha : Linde, 2009, s. 122.

³⁸ *Policie pátrá po podezřelém z loupeže. Eskortě utekl v Mladé Boleslavi*. [online] Praha : Vltava Labe Media [cit. 2019-01-16] Dostupné z www <<https://prazsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/policie-patra-po-uprchlem-lupici-eskorte-utekl-z-mladoboleslavske-nemocnice-20180131.html>>.

výstřel. K dalšímu použití zbraně nedošlo. Autor se domnívá, že by zde bylo adekvátní použití zbraně právě dle citovaného ustanovení v § 56 odst. 1 písm. c) ZPČR.

K odst. 1 písm. d): **nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku**

Filák ve své publikaci popisuje závažný zákrok jako takový, „*který směřuje proti nebezpečnému pachateli, který svým jednáním znemožňuje dokončení nebo provedení zákroku.*“³⁹ Autoři zabývající se policejním právem se shodují, co je aktivním odporem. Jde o jednání nebezpečného pachatele, který se chová tak, aby zmařil závažný služební zákrok proti zasahujícímu policistovi. Samotný odpor musí být takové intenzity, že jej policista nemůže zvládnout jinak. Nepostačuje zde pasivní odpor (např. sezení na zemi, vzájemné držení se).⁴⁰

Příklad:

Jako názornou ukázkou autor popíše jedno z mnoha modelových cvičení, které se učí nově přijatí příslušníci Policie ČR v rámci základní odborné přípravy. Zakročující dvoučlenná hlídka policie přijíždí do restauračního zařízení. Na místě zjišťuje, že se na zemi nachází tělo neznámého muže, který má na hlavě sečnou ránu. Z ležící postavy vytéká velké množství krve a nejeví známky života. V jeho blízkosti se nachází muž, který drží v pravé ruce zakrvácenou sekeru. Na základě tohoto zjištění policejní hlídka muže vyzve, aby opustil od svého protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito zbraně. Muž - figurant nereaguje, naopak sekeru zvedá k úderu a jde blíže k hlídce. Na základě těchto skutečností policisté vyhodnocují nastalou situaci jako ohrožení jejich života a zdraví a mohou se bránit v souladu s ustanovením § 56 odst. 1 písm. a) a d) ZPČR. Při tomto zákroku musí policejní hlídka dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob a co nejvíce šetřit zdraví a život osoby, proti níž zákrok směřuje⁴¹. Filák ve své publikaci uvádí, „*že účelem použití zbraně je zneškodnění osoby tak, aby neohrožovala či nepoškozovala chráněné zájmy a nikoli ji usmrtit.*“⁴² V rámci tohoto námětového cvičení musí policisté po tomto zákroku zpracovat patřičnou dokumentaci. Jako je například sepsání prvotního úředního záznamu, Protokol o použití

³⁹ FILÁK, A. a kol. *Zákon o policii České republiky s komentářem*. Praha : Police History, 2009, s. 122.

⁴⁰ tamtéž s. 123.

⁴¹ ⁴¹ FILÁK, A. a kol. *Zákon o policii České republiky s komentářem*. Praha : Police History, 2009, s. 134.

⁴² s. 137 tamtéž.

donucovacího prostředku, Protokol o zajištění osoby, Protokol o ohledání místa činu, atd.

K odst. 1 písm. e): aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt nebo prostor

K použití zbraně dle tohoto ustanovení je třeba nejprve znát, co je nebezpečný útok. Násilný útok lze definovat tak, že na objekt útočí více osob nebo se jedná o útok pomocí střelné zbraně, příp. trhavin. Jedná se tak posouzení konkrétních okolností, např. o jeho povahu, s přihlédnutím k povaze střeženého nebo chráněného objektu.

Za střežený nebo chráněný objekt autor Vangeli považuje především takové objekty dle ustanovení § 48 ZPČR, tedy objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o kterých tak rozhodne vydáním svým usnesením, a dále ty, o kterých to stanoví mezinárodní smlouva anebo jakýkoliv objekt nebo prostor po dobu trvání jeho bezprostředního závažného ohrožení, pokud tak rozhodne policista.⁴³ Dále může jít o jednotlivé konkrétní objekty vytvořené za jednotlivým účelem (např. zátarasy, kontrolní místa či stanoviště), které musí policie vzhledem k bezpečnostní situaci v daném místě střežit.⁴⁴

Příklad:

Autor popíše námětové cvičení, kdy policie trénovala ochranu Jaderné elektrárny Temelín v září 2014. To vše za účasti představitelů Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, Integrovaného záchranného systému, krajské správy, samosprávy a Jaderné elektrárny Temelín. Nechyběl ani zástupce Evropské komise. Krátce po druhé hodině dvě osoby překonaly plot areálu elektrárny. Jejich bezprostřední postup sleduje policejní odstřelovač se svým partnerem. Postup obou mužů hlásí v reálném čase svému nadřízenému. Ten následně navádí dva týmy speciální policejní jednotky k zadržení obou narušitelů. Ti jsou po zadržení v poutech převáženi k dalšímu výslechu do Českých Budějovic. Bývalý ředitel jihočeské policie plukovník M. T. k celé věci uvedl: *“Obě české jaderné elektrárny patří mezi strategické objekty. I proto je jim ze strany státu věnována v oblasti fyzické ochrany patřičná pozornost. A Policie ČR je jednou ze složek, které se na zajištění elektrárny před teroristy nebo podobnou hrozbou*

⁴³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2014, s. 218 s.

⁴⁴ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2014, s. 218 s.

podílí. Dnes jsme zde viděli jednu z ukázek zásahu. Činností kolem ochrany je ale mnohem více. Z taktických důvodů však nejsou veřejné.”⁴⁵ Současně s tím připustil i možnost střelby na narušitele dle ustanovení § 56 odst. 1 písm. e) ZPČR. Tento by mohl mít zájem provést v areálu elektrárny např. sabotáž, krádež jaderného materiálu nebo ohrožení jaderné bezpečnosti.

K odst. 1 písm. f) **nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví**

V tomto ustanovení je používáno zbraně proti dopravnímu prostředku. Zákonodárce tak především myslí silniční motorové vozidlo. Účelem pak není zničení vozidla jako takového, ale zastavení vozidla a to poškozením jeho částí, kterou jsou pro jízdu nezbytné (např. pneumatiky). Před použitím zbraně dle tohoto ustanovení, musí policista provést dvojí výzvu nebo znamení k zastavení vozidla podle zvláštního předpisu.⁴⁶ Toto upravuje ustanovení uvedené v § 79 zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Tuto výzvu musí řidič objektivně vidět.

Dále musí být splněna obligatorně podmínka, že v konkrétní chvíli nešlo vozidlo zadržet jiným způsobem (např. zastavovacím pásem, varovným výstřelem). Pojem bezohledné jízdy si lze vysvětlit tak, že se jedná o nebezpečnou jízdu, která ohrožuje zdraví a život dalších účastníků silničního provozu a jiných osob.

Příklad:

Tento případ se stal v říjnu loňského roku. Automobil předjel policejní vozidlo z dálniční policie v Podivíně (Jihomoravský kraj). Dvoučlenná hlídka se ho rozhodla zkontrolovat. Řidič nezastavil a se dvěma členy osádky agresivní jízdou dál pokračoval v cestě po dálnici D2 směrem na Brno. Zde se do pronásledování podezřelého vozidla zapojily i další autohlídky. Jak uvedl policejní mluvčí P. Š.: „Řidič nereagoval

⁴⁵ Policie cvičila ochranu Temelína. In Youtube [online]. 2.10.2014 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.youtube.com/watch?v=QqrTKZGxa-g>>. Kanál uživatele Skupina ČEZ.

⁴⁶ FILÁK, A. a kol. *Zákon o policii České republiky s komentářem*. Praha : Police History, 2009, s. 136.

na opakované výzvy k zastavení a postavený zátaras v Plotní ulici objel".⁴⁷ Dále pokračovala policejní honička nebezpečnou jízdou již v Brně. Jakmile řidič zpomalil a následně zastavil vozidlo a hlídka policie se přiblížila, opět se rozjel. Svou bezohlednou jízdou ohrožoval nejen sebe, ale i posádku ve voze s ním jedoucí. Zároveň poškodil vozidlo městské policie a to tím způsobem, že ohrozil zasahujícího strážníka, který musel uskočit. Na základě shora uvedeného jednání se policisté rozhodli pro použití zbraně ve smyslu § 56 odst. 1 písm. f) ZPČR a prostřelili ujíždějícímu vozidlu dvě pneumatiky. I přesto již těžko ovladatelné vozidlo čelně narazilo do vozidla dálniční policie. Následným šetřením bylo zjištěno, že řidič byl trestán za přečin ohrožení pod vlivem návykové látky. Za to mu byl uložen zákaz řízení, který již jednou porušil a byl za to již odsouzen. Pachatel, devatenáctiletý muž, byl obviněn z násilí proti úřední osobě a přečinu maření úředního rozhodnutí a vykázaní.

K odst. 1 písm. g): jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby

Autoři Filák a Mates zastávají stejné stanovisko, že donucovací prostředky hrozba střelnou zbraní a varovný výstřel (§ 52 písm. n) a o) ZPČR) jsou nejnaléhavější před samotnou střelbou policisty. V tomto případě policista použije toto zákonné ustanovení, jestliže osoba, proti níž zakročuje, neuposlechne jeho výzvy směřující k zajištění bezpečnosti vlastní nebo jiné osoby. Shora citované ustanovení logicky spojuje uvedené donucovací prostředky, které by bez možnosti jejich použití byly jen planou výhrůžkou bez možnosti její obsah splnit. Vangeli ve své knize uvádí, že se tak „*nastavuje se tak i věcně odůvodněný a pro občana transparentní systém, kdy tento ví, že když policista zbraní hrozí a ten, jemuž policista hrozil, nevyhoví policistově výzvě směřující k zajištění bezpečnosti policisty nebo jiné osoby, se vystavuje legální možnosti, že proti němu bude zbraně skutečně užito.*“⁴⁸

---

⁴⁷ Řidič ujížděl po dálnici policii. Zastavila ho až střelba do pneumatik [online] Praha: Vltava Labe 2018 [cit.2019-01-18] Dostupné z [www <https://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/ridic-ujizdel-po-dalnici-policii-zastavila-ho-az-strelba-do-pneumatik-20181017.html>](https://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/ridic-ujizdel-po-dalnici-policii-zastavila-ho-az-strelba-do-pneumatik-20181017.html)

⁴⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2014, s. 219 s.

Příklad:

Modelová situace popisuje praxi frekventantů policejních škol. Po příjezdu na místo činu dvoučlenná hlídka policie zjistila, že blíže neznámá osoba sedí na židli a rukou si přidržuje oblast břicha. Přes prsty je vidět krvácející bodná rána. V jejím bezprostřední blízkosti se nachází muž, který svírá zakrvácený nůž. Na výzvu policistů nijak nereaguje. Současně s tím neumožňuje poskytnutí první pomoci postiženému, ani lékařské ošetření. Policisté v tomto konkrétním případě uplatní ustanovení § 52 písm. o) a n) ZPČR. Jestliže osoba dále nereaguje, jsou oprávněni použít služební zbraň. Opět za podmínky nutné opatrnosti vzhledem k možnému ohrožení života jiných osob, a co nejvíce šetřit zdraví proti zakročované osobě.

K odst. 1 písm. h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby

V tomto konkrétním ustanovení chrání zákonodárce zdraví a život osob. Nelze tedy zbraň použít na ochranu majetku nebo jiného zvířete (i kdyby bylo mnohem cennější) dle tohoto ustanovení. Cílem nemusí být vždy zabití napadajícího zvířete, ale výhradně zamezení jeho útoku na zákonem chráněný zájem. Tedy na život a zdraví osob.

Pokud by se jednalo o střelbu na poštvané zvíře, v minulosti jej označovala právní úprava jako věc, jednalo by se o věc nástroje útoku. Šlo by tedy použít proti psovi jakoukoli zbraň.⁴⁹

Příklad:

Tato kauza se odehrála v listopadu loňského roku v Českých Budějovicích. Po ulicích krajského města se proháněl divočák. Nejprve navštívil obchod s keramikou v Panské ulici. Jeden ze čtenářů online deníku Českobudějovická drbna popsal situaci následovně: „Prase najednou vyběhlo z ulice vedle a proskočilo dveřmi, běhalo vevnitř v obchodě. Docela dost věcí tam zbouralo, pak přijeli měšťáci a chtěli ho chytit na oprátku. Prase vyběhlo ze dveří a zdrhalo ulicí, srazilo paní na kole a policajti

---

⁴⁹ MATES, P. *Nové policejní právo*. 2. vydání. Praha : Linde, 2009, s. 281.

ho jeli chytat.“⁵⁰ Ve shora uvedeném obchodu došlo ke zranění prodavačky. Tuto následně ošetřili přivolaní zdravotníci z rychlé záchranné služby a následně ji odvezli do nemocnice k dalšímu vyšetření. Na základě shora uvedeného příkladu se autor oprávněně domnívá, že zde by bylo adekvátní a přímo žádoucí aplikovat ustanovení § 56 odst. 1 písm. h) ZPČR. O celé události byla informována Policie ČR, která se bude zabývat dalším šetřením celého případu.

Autor práce požádal o sdělení, v kolika případech použili policisté Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje oprávněně služební zbraň v rozmezí let 2013 až 2018. Elektronickou cestou byla kontaktována styčná důstojnice pořádkové policie krajského ředitelství policie Bc. P. T., která uvedla, že v současnosti není nikde shora požadovaná informace statisticky podchycena. Nicméně z interních zdrojů a pouze pro potřeby této práce uvedla, že ve shora uváděném období byla zbraň použita policistou pouze v pěti případech.

Použití zbraně policisty KŘP a strážníky MP České Budějovice v letech 2013 – 2018

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet opr. použití zbraně	0	0	2	0	0	3
Ustanov.dle z. č. 273/2008 Sb.	0	0	§ 56/1 písm. h)	0	0	§ 56/1 písm. f)
Počet opr. použití zbraně	0	0	0	0	0	2
Ustanov.dle z. č. 553/1993 Sb.	0	0	0	0	0	§ 18/1 písm. f)

⁵⁰ KADLEC, J. *Policie po Budějčích naháněla divočáka, pronásledování vzdala v Roudném* [online] České Budějovice : Českobudějovická drbna, .[cit.2019-01-19] Dostupné z WWW <<https://www.budejckadrbna.cz/21947-nepojmenovano-11-57-43-24112018.html>>.

5.2. Zákon č. 553/1991 Sb., o Obecní policii

Obecní policie na rozdíl od PČR není ozbrojeným sborem. Nicméně i ona má oprávnění nosit a používat střelnou zbraň. Obecní (městská) policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou⁵¹.

Strážníci obecní policie jsou oprávněni nosit zbraň viditelně při plnění úkolů obecní policie.⁵² Obec, která zřídila obecní policii, vlastní zbraň na základě udělené licence typu J⁵³ od příslušného útvaru PČR. Samotní strážníci pak musí být držiteli zbrojního průkazu, skupiny D.

V ustanovení § 2 ZOP je uveden stěžejní úkol obecní policie a to zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v působnosti obce a plní další úkoly stanovené zákonem (§ 1 odst. 2 ZOP). Při zajišťování těchto úkolů přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití a silničního provozu, dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obcí a jiné. Pokud je obecní policie zřízena obcí, které je městem, je potom pojmenována městskou policií.

Počet zaměstnanců, kteří jsou zaměstnanci u Městské policie České Budějovice jako strážníci ve smyslu ustanovení § 4 ZOP, činí ke dni 31.12. 2018 celkem 107 osob.

Kompetence použití zbraně strážníkem obecní policie je uvedena v ustanovení § 20 ZOP. Toto ustanovení připouští strážníkům použít zbraň ve třech případech. V první situaci tak mohou jednat v mezích nutné obrany a krajní nouze. Jako poslední možnost použít zbraň strážníkem zákon toleruje k zamezení útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet. Nutné obraně a krajní nouzi se již autor věnoval v předcházející části práce (viz kapitoly 2.3 a 2.4). Nyní se zaměří na poslední možnost, tedy na zamezení útěku.

Strážník je vázán povinností použít zbraně v souladu s ustanovením § 20 odst. 2 ZOP, pouze pokud by bylo použití jiných donucovacích prostředků neúčinné. Jinak je tomu v ZPČR, kde se toto nevztahuje na nutnou obranu a krajní nouzi.

⁵¹ VETEŠNÍK, P., CHAUER, I., ZÍDKA, A. a kol. *Obecní policie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, str. 25.

⁵² TERYNGEL, J., KREML, A. *Zákon č. 119/2002 Sb. o zbraních, s komentářem*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 36 s.

⁵³ zbrojní licence J vydaná k zabezpečování úkolů podle zvláštního právního předpisu

Následující ustanovení platí pro použití zbraně strážníkem obecní policie: Povinnost vyzvat osobu, proti které je zakročováno (§ 20 odst. 4 ZOP), dodržení zásady obezřetnosti (§ 20 odst. 5 ZOP) a poskytnout zraněné osobě první pomoc, jakmile to okolnosti dovolí a zajistit lékařské ošetření (§ 21 odst. 1 ZOP). Použití služební zbraně má strážník za povinnost vyrozumět bez zbytečného odkladu osobu, která řídí obecní policii a sepsat úřední záznam⁵⁴.

I v tomto případě autor práce elektronicky oslovil vedoucí právního, kontrolního a přestupkového odboru Městské policie v Českých Budějovicích K. B. s žádostí o informaci, v kolika případech od roku 2013 do roku 2018 došlo k použití služební zbraně. Shora jmenovaná sdělila, že v posledních pěti letech nedošlo městskými strážníky Statutárního města České Budějovice ke střelbě ze služební zbraně jen ve dvou případech. Z roku 2018 evidují hrozbu střelnou zbraní jako použití donucovacího prostředku.

5.3. Porovnání použití zbraně Policií České republiky a obecní policií

V této kapitole autor porovná použití zbraně příslušníkem Policie České republiky a obecní policie. Nejprve si však musíme připomenout, že PČR jako takovou zřizuje Ministerstvo vnitra České Republiky a je jako taková celostátní. Má své vlastní policejní prezidium tomu jsou podřízena jednotlivá krajská ředitelství, jimi zřízené útvary a útvary s celostátní působností (např. Národní protidrogová centrála, Pyrotechnická služba, Útvar rychlého nasazení, Služba kriminální policie a vyšetřování, Letecká služba, Útvar zvláštních činností, Národní centrála proti organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování, Ředitelství služby cizinecké policie atd.).

Naproti tomu obecní policii zakládá a spravuje zastupitelstvo obce na základě vydané obecně závazné vyhlášky. Jejím teritoriem je většinou katastrální území obce, ale může být i v jiné obci. To platí pouze za podmínky dohody mezi obcemi (např. Dohoda o poskytnutí služby městské policie mezi statutárním městem České Budějovice a městem Rudolfovem z roku 2005).

---

⁵⁴ VETEŠNÍK, P. *Příručka strážníka*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 72 a násl.

Příslušníkem PČR se může stát občan České republiky, který dovršil 18 let věku, má ukončené středoškolské vzdělání a splňuje další podmínky (např. bezúhonnost, úspěšné zvládnutí fyzických testů a psychotestů, atd.). Na druhé straně „plnohodnotný“ strážník obecní policie musí dovršit minimálně 21 let věku, aby byl schopen získat zbrojní průkaz skupiny D (k výkonu zaměstnání nebo povolání⁵⁵).

Shodné rysy použití zbraně policistou a strážníkem:

- Oba uváděné subjekty jsou oprávněny použít zbraně v případě nutné obrany a krajní nouze.
- Aby obě složky zamezily útěku nebezpečného pachatele, jehož nemohou zadržet jiným způsobem.

Rozdíly lze charakterizovat tak, že strážníci obecní policie mohou legitimně střílet pouze a jedině se shora citovaných důvodů. Na rozdíl od nich policisté disponují dalšími možnostmi, kdy použít zbraň. Jedná se o střelbu na nebezpečného pachatele, který se na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt, k překonání aktivního odporu, k obraně chráněného nebo střeženého objektu před násilným útokem, k zadržení dopravního prostředku, jehož řidič bezohlednou jízdou ohrožuje život a zdraví osob, dále pak proti osobě, která nereagovala na donucovací prostředek hrozba střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechla příkazu policisty, v neposlední řadě mohou policisté použít zbraň proti zvířeti, které ohrožuje život nebo zdraví osob.

5.4. Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore Slovenské republiky

V této části je provedena komparace podmínek pro použití zbraně Policíí ČR a Policíí Slovenské republiky, konkrétně ustanovení § 62 odst. 1 ZPSR. Tato varianta byla zvolena z toho důvodu, že čeští a slovenští policisté mají z historického hlediska k sobě nejbližší. Porovnáním obou právních úprav bylo zjištěno, že tyto jsou téměř

---

⁵⁵ČESKO. Zákon č. 119/2002 Sb. střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) a o změně některých dalších zákonů (zákon o zbraních a střelivu). In Sbirka zákonů, Česká republika, částka 52, s. 17 a násl.

totožné. Ve slovenském zákoně je však jedno oprávnění, které v českém není, a to oprávnění týkající se státních hranic. Musíme si uvědomit, že zatímco Česká republika je obklopena zeměmi, které patří do Schengského prostoru a tudíž nemá tzv. vnější hranici. Slovenská republika má takovou hranici s Ukrajinou. Z tohoto důvodu se ve shora citovaném právním předpise v ustanovení § 62 odst. 1 písm. i) ZPSR uvádí: „..., aby v bezprostrednom priestore štátnej hranice prinútil zastaviť dopravný prostriedok, ktorého vodič na opakovanú výzvu alebo znamenie dané podľa osobitných predpisov nezastaví.“⁵⁶

Příklad:

V srpnu 2014 okolo třetí hodiny ranní na slovensko-ukrajinské hranici došlo k incidentu, kdy došlo k úmrtí ukrajinského převaděče po přestřelce se slovenským pohraničním policistou. Policejní hlídka vykonávala kontrolu shora zmiňované státní hranice a v jejím průběhu si všimla podezřelé převaděče a skupinu lidí vietnamské národnosti, která postupovala po lesní cestě na slovenské straně. Dle Nezávislého deníku Nový čas: „*Strhla sa prestrelka a podozrivého z prevádzachstva guľka vystrelená z policajnej zbrane zasiahla. Ukrajinec I. I. V. († 46) zraneniu podľahol. Podľa polície je tento muž podozrivý, že v blízkosti hranice už strieľal na našich policajtov.*“⁵⁷ Tomuto předcházela opakovaná výzva a donucovací prostředek varovný výstřel, na kterou podezřelý muž odpověděl střelbou. Proto bylo postupováno, jak bylo výše uvedeno. Ministr vnitra Slovenské republiky Kaliňák potvrdil, že se jednalo o velice nebezpečného pachatele a dále sdělil, že se podobné incidenty mohou v budoucnosti opakovat. Střelbu vyhodnotily kontrolní orgány jako oprávněnou.

---

⁵⁶ BURDA, E. *Nutná obrana a ďalšie okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu*. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 120.

⁵⁷ *Strelba pri ukrajinskej hranici: Mŕtvy prevádzáč (†46) bol jeden z najnebezpečnejších* [online] Bratislava: Nový čas, a.s. 2014 [cit.2019-02-18] Dostupné z www < <https://www.cas.sk/clanok/289319/strelba-pri-ukrajinskej-hranici-mrtvy-prevadzac-46-bol-jeden-z-najnebezpecnejsich>.>

6. Praktická část bakalářské práce

6.1. Zdroje informací

Následující data byla získána z Automatizovaného systému právních informací (dále jen ASPI) a z Právního systému Beck-online (dále jen Beck-online). Dále bylo čerpáno z judikátů Nejvyššího soudu České republiky. Potřebná upřesňující data byla získána na základě žádosti u Krajského soudu v Českých Budějovicích.

6.2. Popis a výklad konkrétních případů

V této kapitole autor upřesní několik termínů, dle kterých dojde k lepšímu pochopení níže uvedených případů. Jak je výše uvedeno, autor vychází především z rozhodnutí uvedených soudů. Obránce bude nazván dle jednotlivé fáze trestního řízení, zejména pak obviněným případně obžalovaným. Na druhé straně útočník bude nazýván poškozeným.

V rozsudcích, ze kterých autor čerpal, nejsou uváděna konkrétní data, a to vzhledem k zákonu č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a Nařízení Evropského parlamentu a rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů⁵⁸ (v angl. General Data Protection Regulation). Osoby tak jsou pojmenovány pouze iniciálami.

Ve všech níže uvedených příkladech byl obviněný, resp. obžalovaný, zproštěn obžaloby, popřípadě bylo trestní stíhání zastaveno v souladu s ustanovením § 172 odst. 1 písm. a) TR, tedy že se nestal skutek, pro který bylo vedeno trestní stíhání.⁵⁹

---

⁵⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 679/2016 ze dne 27. dubna 2016 o o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES [cit. 2019-02-11] Dostupné z [www <https://eur-lex.europa.eu/lexUri.do?uri=CELEX:32016R0679:EN:EUR-Lex>](https://eur-lex.europa.eu/lexUri.do?uri=CELEX:32016R0679:EN:EUR-Lex).

⁵⁹ ŠÁMAL, P.. *Trestní řád s komentářem*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005. 1294 s. a násled.

7. Kazuistika

Příklad 1:

P. N. dne 27. 7. 2012 okolo 13:30 hodin v kuchyni bytu v přízemí panelového domu připravoval oběd. Postavil si na plynový sporák hrnec s rostlinným olejem a pod nímž zapálil plynový hořák za účelem ohřátí oleje pro fritování bramborových hranolek. Ponechal jej však bez dozoru, a proto došlo k přehřátí oleje a jeho následnému vzplanutí.

Když nenašel hasicí přístroj, snažil se zabránit případnému vzniku požáru tak, že vyhodil hrnec s hořícím olejem z okna kuchyně před panelový dům. Před tímto svým jednáním se nepřesvědčil o situaci pod oknem, kde se v té chvíli nacházel poškozený M. B., který v důsledku zasažení hořícím olejem utrpěl zranění spočívající v popálení části obličeje ohoření části vlasů, dále zad, horních a dolních končetin. Tímto došlo k celkovému poškození zhruba 30% povrchu těla.

Na základě shora uváděných skutečností byl Okresním soudem X odsouzen za přečin těžké ublížení na zdraví z nedbalosti a v souladu s ustanovením § 147 odst. 1 TZ uložen trest odnětí svobody v trvání 3 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na 1 rok. Současně s tím byla odsouzenému uložena povinnost nahradit poškozenému B. M. škodu ve výši 180 000,- Kč.

Na základě odvolání rozhodl Krajský soud Y tak, že napadený rozsudek zrušil ve výrocích o trestu a náhradě škody a znovu rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině z rozsudku Okresního soudu X ze dne 19. 6. 2013 podle § 46 odst. 1 TZ upustil od potrestání obviněného.

Obviněný napadl rozsudek odvolacího soudu ve výroku o vině a upuštění od potrestání dovoláním, které opřel o dovolací důvod, v tom smyslu, že dle jeho názoru nebyl skutek správně posouzen.

Do svého mimořádného prostředku napsal celé své odvolání ke krajskému soudu a rekapituloval celé své jednání a následné soudní přelíčení. Dovolatel současně s tímto opětovně nesouhlasil s výrokem shora citovaného odvolacího soudu ohledně krajní

nouze. Tento ve svém odůvodnění uváděl, že nebyly dodrženy elementární zásady bezpečnosti a opatrnosti. Poukázal na podmínky naplnění krajní nouze, jímž bylo podle jeho názoru nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem (které jednoznačně hrozilo, pokud by obviněný nezlikvidoval požár zvoleným způsobem, kdy v opačném případě by zahořelo umakartové jádro, jímž by se požár rychle rozšířil do celého domu, a hrozilo tak nebezpečí mnohonásobně větší na majetku i zdraví osob vyskytujících se v domě).

Nejvyšší soud jako dovolací soud v této věci především zkoumal, zda je výše uváděné dovolání přípustné, zda bylo podáno včas a oprávněnou osobou, atd. Současně s tím došel k závěru, že dovolání je přípustné. Dále pak se zabýval vyjádřením k argumentaci dovolatele týkajícího se jeho jednání v krajní nouzi.

Nejvyšší soud měl za to, že okolnost vylučující protiprávnost jednání obviněného v posuzovaném případě nebyla dána, tedy že obviněný nejednal v krajní nouzi ve smyslu ustanovení § 28 TZ, neboť jeho jednání posoudil jako tzv. extenzivní exces z krajní nouze. Dále nejvyšší soud ve svém nálezu uvedl: *„navzdory tomuto závěru však konstatoval, že obviněný jednal nejvhodnějším způsobem, když vyhodil hrnec s nejméně metrovým plamenem z okna, čímž zabránil rozšíření požáru v domě a vzniku škody na majetku či zdraví osob, tedy odvrátil nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, které sám vyvolal.“*⁶⁰

Nejvyšší soud proto dospěl ke shodnému závěru jako soud odvolací, že zavinění obviněného ve formě vědomé nedbalosti za spáchané jednání i způsobený následek včetně příčinné souvislosti je dáno, přičemž trestnost činu není vyloučena v důsledku krajní nouze, neboť její podmínky ve svém souhrnu splněny nebyly. Právní kvalifikace jeho jednání jako přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti tak byla aplikována správně, ale vzhledem k dalším okolnostem případu bylo na místě upustit od potrestání.

Příklad 2:

Dne 31. 1. 2008 byl rozsudkem Krajského soudu v Č. B. uznán vinným J. M. ze spáchaní trestného činu ublížení na zdraví, neboť dne 17. 11. 2006 v době okolo 21. hodiny, před chatou v kempu T. H. (dále jen obžalovaný) V., okres P., po předchozí slovní rozepři, vyvolané D. H. (dále jen poškozený), došlo k hádce

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 4 TDo 1425/2013, ze dne 14. 2. 2014.

a oboustrannému strkání. Poté šel D. H. v chatě proti obžalovanému již s napřaženou pěstí. Jmenovaný D. H. chtěl udeřit obžalovaného, který reagoval na nastalou situaci tak, že z pouzdra u pasu vytáhl zavírací vyhazovací nůž. Před sebou měl natažené obě ruce, i tu s tím nožem. Po opětovném napadení poškozeným obžalovaný prudce vystrčil obě ruce proti hrudníku D. H. stále stejným způsobem držíc nůž v ruce, čímž v důsledku pohybu napřažené pěsti D. H. směrem k obžalovanému tomuto způsobil bodné poranění srdce spojené se závažným vnitrohručním krvácením⁶¹. Toto zranění si vyžádalo více než šest týdnů léčeni a způsobilo trvalé následky epilepsie a organický psychosyndrom.⁶²

Za shora uvedený trestný čin byl J. M. odsouzen k trestu odnětí svobody ve výši osmnácti měsíců s podmíněným odkladem na dva a půl roku. Dále pak bylo obžalovanému uloženo, aby dle svých sil nahradil škodu poškozenému. Současně s tím bylo rozhodnuto o propadnutí věci, a to shora uváděného zavíracího nože.

Řádně podané odvolání podali současně obžalovaný i státní zástupce k Vrchnímu soudu v Praze. Odvolací orgán zrušil prvoinstanční verdikt v celém rozsahu. Nově věc rozhodl v neprospěch obžalovaného a odsoudil ho k trestu v trvání tři a půl roku, a to do věznice s dozorem. Zároveň se ztotožnil s verdiktem soudu prvního stupně o propadnutí věci (nože) a přiznal náhradu škody poškozenému ve výši cca 459 000,- Kč. Odvolání obžalovaného zamítl.

Proti tomuto rozsudku vrchního soudu podal obviněný dovolání, ve kterém se dovolával správného posouzení skutku.

V tomto svém dovolání namítl, že skutek nebyl správně posouzen v rozhodnutí prvoinstančního soudu. Dále zde uvedl, že nikdy neměl v úmyslu poškozenému způsobit jakoukoli zdravotní nebo jinou újmu. Důsledky jeho jednání byly způsobeny souhrou náhod a rovněž jeho reakcí na útok. Poznamenal, že se jednalo o použití nože v nutné obraně, kdy reagoval na útok poškozeného.

Dovolací soud uznal správnou kvalifikaci soudu prvního stupně, které potvrdil i odvolací orgán. Dále se zabýval dovolovatelovou žádostí, aby celou věc posoudil

---

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 6 TDo 1347/2007, ze dne 26. 2. 2009.

⁶² WABERŽINEK, G. a KRAJÍČKOVÁ, D. *Základy obecné neurologie*. 1. Vydání. Praha, Karolinum, 2004, s. 188 a násl.

jako jednání v nutné obraně. Obžalovaný tak byl zbaven odsouzení pro skutek, který by se jevil jako okolnost vylučující protiprávnost.

Ve svém nálezu dovolací orgán uvádí, že podstatou nutné obrany je odvrácení nebezpečí, které vzniká útokem proti zájmu chráněnému trestním zákonem. Dále dovozuje, že se mohlo jednat o poměrně rychlé jednání, avšak v žádném případě ze strany obžalovaného podvědomé, bez jakéhokoli vědomého volního záměru, jak tvrdí odvolání obžalovaného. Jde totiž o velice typický (či netypický) pohyb, který vyžaduje relativně dobrou koordinaci a relativně složité pohyby – obžalovaný musel nejprve otevřít pouzdro, ve kterém měl nůž, ten musel vyndat a otevřít jej, což je svým způsobem skutečně poměrně složitá činnost a nelze ji vykonat tak, aby si jí člověk neuvědomil.⁶³

Poté obžalovaný, s vědomím otevřeného nože, předpažil obě ruce proti hrudi poškozeného – každý ví, že v oblasti hrudi se nachází životně důležité orgány a že při bodnutí nožem do těchto míst mohou vzniknout nejméně závažné zdravotní komplikace případně smrt. K těm u poškozeného také objektivně došlo. Obžalovaný tak způsobil poškozenému těžkou újmu na zdraví, způsobil ji samozřejmě úmyslným jednáním, neboť věděl, že proti tělu poškozeného na konkrétní místo vytrčil pevně držený nůž. Závěr o úmyslu nepřímém je tak zcela jednoznačně správný ve vztahu k úmyslné těžké újmě na zdraví.

Dále se vyjádřil v tom smyslu, že nelze prokázat, že se obžalovaný na čin připravoval, to by jen zvýšilo nebezpečnost jeho jednání, a mohlo skutečně znamenat možnost překvalifikovat popisovaný skutek na pokus o vraždu.

Nejvyšší soud tak vrátil věc do stadia před odvolacím řízením, přičemž doporučil pečlivé zvážení právní kvalifikace (viz výše).

8. Návrhy de le ferenda

Současná právní úprava okolností vylučující protiprávnost je myslím si plně dostačující. Vysloveně ten, kdo jedná v nutné obraně, krajní nouzi. Současně i ten, který jedná se souhlasem poškozeného a koná v rámci institutu přípustného rizika, by neměl

---

⁶³ Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 6 TDo 1347/2007, ze dne 26. 2. 2009.

být trestně odpovědný. Zároveň trestním zákoníku pojednávající o oprávněném použití zbraně existují jisté nedostatky, na které bych rád upozornil. S tím bych nastínil i jejich možná řešení.

Jako citelný nedostatek spatřuji v ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) a c) ZPČR. Konkrétně mám na mysli pojem „nebezpečný pachatel“. Ať jsem pátral v dostupných vysokoškolských učebnicích trestního práva, dostupné judikatuře, nikde není přesná definice, kdo je nebezpečný pachatel. Nicméně přední čeští odborníci, kteří se zaobírali rozbořením nového policejního zákona, označují nebezpečného pachatele jako:

- Recidivistu, který znovu spáchal zvláště závažný zločin ve smyslu ustanovení § 59 TZ.
- Pachatele, který spáchal zvláště závažný zločin a byl při něm přistižen nebo bezprostředně poté.
- Ozbrojeného pachatele úmyslného trestného činu
- Vězně na útěku
- Osobu, jež byla za nebezpečného pachatele označena nadřízeným nebo jiným příslušným orgánem.

Dalším problémem vidím v označení „vězeň na útěku“, který je v tomto případě vnímán jako nebezpečný pachatel. Právo nebere do úvahy, za jaký trestný čin byla osoba odsouzena. Může nastat situace, kdy bude použito zbraně proti takové osobě a následně vyjde najevo, že byla například odsouzena „pouze“ za neplnění vyživovací povinnosti nebo jiný méně závažný trestný čin. Během svého útěku shora popisovaná osoba vůbec nemusí ohrožovat zdraví nebo život policisty nebo dalších osob. Zde bych rád citoval část z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva: *Uprchlíci jako vězni pracovali na stavbě, z níž uprchli. K posouzení, zda bylo použití síly (střelné zbraně) „absolutně nezbytné“, bylo nutno vzít v úvahu skutečnost, že oba uprchlíci byli odsouzeni za nenásilný trestný čin a nepředstavovali pro policisty nebo ostatní osoby hrozbu. Soud je tedy toho názoru, že nemůže být za žádných okolností „absolutně nezbytné“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 Úmluvy použití smrtící zbraně k zadržení osoby podezřelé ze spáchání nenásilného trestného činu, která momentálně neohrožuje život zasahujícího policisty ani jiné osoby, i když její nepoužití (myšleno zbraně) může*

*případně znamenat neúspěšné zadržení takové osoby na útěku.*⁶⁴ Z tohoto lze jednoznačně vyvodit, že Evropský soud pro lidská práva neztotožňuje nebezpečného pachatele jako vězně na útěku, který byl odsouzen za trestný čin nenásilné povahy.

Tedy mé návrhy právní úpravy de lege ferenda jsou takové, že **v zákoně o Policii ČR by mělo být explicitně uvedeno, kdo se považuje za nebezpečného pachatele.**

---

⁶⁴ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 43577/98. Název: Nachová a další proti Bulharsku. [cit. 2019-02-15] Dostupné z [www <http://www.errc.org/cikk.php?cikk=3582>](http://www.errc.org/cikk.php?cikk=3582)

Závěr

V předcházejících kapitolách jsem analyzoval v obecné rovině okolnosti vylučující protiprávnost, uváděných v trestním zákoníku, tak i mimo něj. Soustředil jsem se zejména na právní instituty krajní nouze, nutnou obranu a použití zbraně. Prvně jmenované okolnosti jsem následně metodou komparace porovnal a zjistil jejich shodné rysy i jejich vzájemné rozdíly. K jeho dosažení jsem použil metodu praxeologického vhledu, studia odborných vysokoškolských učebnic a aktuální legislativy České republiky.

Poté jsem se věnoval legitimnímu použití zbraně. Svou pozornost jsem zaměřil na jediný ozbrojený sbor v České republice, tím je PČR. V tomto oddílu jsem přesně definoval, co je zbraň a následuje použití zbraně příslušníkem PČR, a to i s názornými příklady. Rovněž jsem použil zahraniční literaturu a zjistil, že slovenský policista je oprávněn použít zbraň ve stejných případech jako jeho český kolega, viz kapitola 5.4. Vlastním výzkumem jsem obohatil svou práci o data, kolikrát jihočeský policista a českobudějovický strážník použil služební zbraň za posledních pět let. Následně jsem se věnoval použití zbraně strážníkem obecní policie. Ze současné legislativy vyplývá, že strážník nemá tolik oprávnění jako „státní“ policista. Kromě věku uchazeče jsou i jiné podmínky pro držení a nošení služební zbraně strážníkem a policistou. Opět došlo k porovnání použití zbraně mezi policií i obecní/městskou policií. V této části práce bylo dosaženo hlavního cíle bakalářské práce, tedy „objasnit legitimitu oprávněnosti použití zbraně přesně daným osobám jako okolnost vylučující trestní odpovědnost“.

Jako první vedlejší cíl jsem si stanovil, nalézt a popsat faktické případy excesů z nutné obrany a krajní nouze. K jeho dosažení jsem opět použil dostupnou literaturu, informační systémy ASPI a zejména judikáty Nejvyššího soudu v Brně.

Jako další vedlejší cíl jsem se zamyslel na návrhy *de lege ferenda* a navrhl možné legislativní změny. Tyto obměny se týkají především použití zbraně u ozbrojeného sboru Policie České republiky.

Domnívám se, že všechny stanovené cíle bakalářské práce byly splněny.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. FRYŠTÁK, M., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vydání. Ostrava: Key publishing, 2014, s. 191. ISBN 978-80-7418-221-1.
2. KRATOCHVÍL, V. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2005, str. 968. ISBN 978-80-7179-082-2.
3. CHMELÍK, J. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. 2. vydání. Praha: Linde, str. 279. ISBN 978-80-7201-778-2.
4. KUČHTA, J. *Riziko v pojetí kriminologickém a juristickém*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 1997, str. 168. ISBN 80-210-1682-5.
5. CHMELÍK, J. a kol., *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 6. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, str. 311, ISBN 978-80-7380-583-8.
6. SOLNAŘ, V. a kol. *Systém českého trestního práva*. 1. vydání. Praha: Novatrix, 2009, str. 942, ISBN 978-80-254-4033-9.
7. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 1062, ISBN 978-80-7552-358-7.
8. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád*. 7. vydání. Praha: Aleš Čeněk, 2017, str. 1312, ISBN 978-80-7502-230-1.
9. KRATOCHVÍL, V. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 3., přeprac. a dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 571 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 307. ISBN 80-210-2985-4.
10. FENYK, J. *Trestní zákoník a trestní řád: Průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou*. 1. díl. Praha : Linde, 2010. 1317 s. ISBN 978-80-7201-808-6
11. ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012. 3586 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
12. TERYNGEL, J., KREML, A. *Zákon č. 119/2002 Sb. o zbraních, s komentářem*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 548 s. ISBN 978-80-7357-461-1.
13. FILÁK, A. a kol. *Zákon o policii České republiky s komentářem*. Praha : Police History, 2009. ISBN 978-80-86477-49-7.
14. MATES, P. *Nové policejní právo. Právní předpisy s komentářem*. Praha : Linde, 2009, s. 338. ISBN 978-80-7201-743-0.

15. VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 458. ISBN 978-80-7400-142-0.
16. VETEŠNÍK, P., CHAUER, I., ZÍDKA, A. a kol. *Obecní policie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 330. ISBN 978-80-7380-463-3.
17. VETEŠNÍK, P. *Příručka strážníka*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 182. ISBN 978-80-7380-542-5.
18. ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005. 1432 s. ISBN 80-7179-405-8.
19. WABERŽINEK, G. a KRAJÍČKOVÁ, D. *Základy obecné neurologie*. 1. Vydání. Praha, Karolinum, 2004, s. 243. ISBN 80-246-0803-0.
20. IVOR, J., ZÁHORA J. a POLÁK, P. *Trestné právo hmotné, Všeobecná část*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. s. 555. ISBN 978-80-8168-509-5.
21. BURDA, E. *Nutná obrana a ďalšie okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu*. Praha: C. H. Beck, 2012. 283 s. ISBN 978-80-7179-281-9.

Elektronické zdroje

1. FRÁNEK, T. *Soud: Auto je zbraň, i když jede pomalu a nezraní*. 2013. [cit. 2018-10-21] Dostupné z www <<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ceska-ekonomika/soud-auto-je-zbran-i-kdyz-jede-jenom-pomalou-a-nezrani/r~i:article:769808/?redirected=1540143720>>
2. Ch, ORH *U hranic na jihu Čech se divoce střílelo, byli raněni dva policisté i lupič* [cit.2019-01-13] Dostupné z www <<https://www.novinky.cz/krimi/260592-u-hranic-na-jihu-cech-se-divoce-strilelo-byli-raneni-dva-policiste-i-lupic.html>>
3. *Policie pátrá po podezřelém z loupeže. Eskortě utekl v Mladé Boleslavi*. [cit.2019-01-16] Dostupné z www <<https://prazsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/policie-patra-po-uprchlem-lupici-eskorte-utekl-z-mladoboleslavske-nemocnice-20180131.html>>
4. *Policie cvičila ochranu Temelína*. In *Youtube* [online]. 2.10.2014 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.youtube.com/watch?v=QqrTKZGxa-g>>. Kanál uživatele Skupina ČEZ>

5. *Řidič ujížděl po dálnici policii. Zastavila ho až střelba do pneumatik.*
[cit.2019-01-18] Dostupné z www <<https://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/ridic-ujizdel-po-dalnici-policii-zastavila-ho-az-strelba-do-pneumatik-20181017.html>>.
6. KADLEC, J. *Policie po Budějčích naháněla divočáka, pronásledování vzdala v Roudném.* [cit.2019-01-19] Dostupné z www <<https://www.budejckadrbna.cz/21947-nepojmenovano-11-57-43-24112018.html>>.
7. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR 116 s. Dostupné z www <<https://www.mvcr.cz/clanek/zprava-o-situaci-v-oblasti-vnitri-bezpecnosti-a-verejneho-poradku-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2016.aspx>>.
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 679/2016 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES [cit. 2019-02-11] Dostupné z www <<https://eur-lex.europa.eu/eur-lex-content-objective-statement.uri?uri=CELEX:32016R0679-EN-EUR-Lex>>.
9. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva sp. zn. 43577/98, ze dne 26. 2. 2004 [cit. 2019-02-15] Dostupné z www <<http://www.errc.org/cikk.php?cikk=3582>>.
10. *Střelba při ukrajinské hranici: Mrtvý převážač (†46) bol jeden z najnebezpečnějších* [online] Bratislava: Nový čas, a.s. 2014 [cit.2019-02-18] Dostupné z www <<https://www.cas.sk/clanok/289319/strelba-pri-ukrajinskej-hranici-mrtvy-prevadzac-46-bol-jeden-z-najnebezpecnejsich>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO Zákon č. 40 Parlamentu České republiky ze dne 9. února 2009 trestní zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s. 354-464. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2009/sbirka/2009/sb0011-2009.pdf>>. ISSN 1211-1244.
2. ČESKO Zákon č. 285 Parlamentu České republiky ze dne 30. května 2002 o darování, odběrech, a transplantacích tkání a orgánů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 103, s. 6050-6071. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2002/sbirka/2002/sb0103-02.pdf>>. ISSN 1211-1244.
3. ČESKO Zákon č. 273 Parlamentu České republiky ze dne 30. května 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 91, s. 4086-4116. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb91-08.pdf>>. ISSN 1211-1244.
4. ČESKO Zákon č. 119 Parlamentu České republiky ze dne 9. dubna 2002 o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 52, s. 3038-3070. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2002/sbirka/2002/sb052-02.pdf>>. ISSN 1211-1244.
5. ČESKO Usnesení č. 2 předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 17-24. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv1993/sbirka/1993/sb0001-1993.pdf>>. ISSN 1213-189X.

6. ČESKO Zákon č. 372 Parlamentu České republiky ze dne 6. listopadu 2011 o zdravotních službách a jejich poskytování. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 131, s. 4730-4801. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2011/sbirka/2011/sb131-11.pdf>>. ISSN 1211-1244.

7. SLOVENSKO Zákon č. 171 Národnej rady Slovenskej republiky ze dne 6. srpna 1993 o Policajnom zbore. In *Sbírka zákonů Slovenské republiky*. 1993, částka 46, s. 44. Dostupné z www < <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/171/20190201>>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- databáze Automatizovaného systému právních informací ČR,
- databáze judikátů soudů ČR

Seznam zkratek

TZ – Trestní zákoník

ČR – Česká republika

ZPČR – Zákon o policii České republiky

PČR – Policie České republiky

KŘP – Krajské ředitelství policie

MP – Městská policie

ZOP – Zákon o obecní policii

LZPS – Listina základní práv a svobod

ZPSR – Zákon o Policajnom zbore Slovenskej republiky